

Un Tal Quixot

HUMOR

DOSSIER
PEDAGÒGIC

MARCEL TOMÀS & CASCAI TEATRE

WWW.CASCAI.COM

SINPOSIS

Una comèdia inspirada en els personatges icònics del clàssic més universal de la literatura espanyola. Un espectacle vibrant en què els protagonistes d'aquesta novel·la immortal arrossegueu el públic a una espiral de disbarats i rialles.

Amb humor, joc teatral i una imaginació desbordant, aquesta versió lliure de l'univers cervantí es converteix en una celebració de l'amistat, la llibertat i el poder de somiar. Una sàtira pacifista que ens convida a defensar els nostres ideals i a lluitar pels nostres somnis sense por de ser diferents.

Deixeu-vos captivar pel deliri i l'enginy d'aquest meravellós boig... que, al capdavant, va demostrar tenir més raó que ningú!

**RIURE,
PENSAR
I SOMIAR
AMB EL
CAVALLER
MÉS
UNIVERSAL.**

L'ESPECTACLE

Un Tal Quixot pren l'immortal Don Quixot de la Manxa com a punt de partida per explicar una amistat tan entranyable com esbojarrada. Un prestigiós conferenciant especialitzat en Cervantes i un operari de manteniment coincideixen accidentalment a l'escenari i acaben transformats en Don Quixot i Sanxo Pança, immersos en l'univers de la gran obra cervantina.

La força **d'Un Tal Quixot** resideix en l'original llenguatge escènic de Marcel Tomàs i en la seva extraordinària capacitat interpretativa. Amb una combinació de teatre físic, clown, música, improvisació, sàtira i humor, construeix un espectacle viu i canviant, on cada funció esdevé una experiència única. La seva habilitat per transitar entre registres còmics i dramàtics, interpretar múltiples personatges i interactuar constantment amb el públic converteix cada representació en un esdeveniment irrepetible. Més que interpretar Don Quixot, Tomàs el reinventa des d'una mirada contemporània, lliure i personal.

La proposta estètica parteix d'una reinterpretació actual de l'univers cervantí i del Segle d'Or, allunyada de qualsevol reconstrucció historicista. L'espectacle alterna constantment entre dos plans narratius: la realitat contemporània d'un conferenciant fracassat i un tècnic de teatre, i el món fictici del Quixot, on aquests personatges es transformen en figures cervantines. Mitjançant petits elements de vestuari i caracterització, els canvis es produeixen de manera immediata, fent visible i celebrant l'artifici teatral.

Amb una escenografia basada en la síntesi i la força evocadora, l'obra transforma contínuament l'espai escènic gràcies al treball corporal dels actors, la il·luminació, la música i els objectes. L'estètica dialoga també amb el present, reinterpretant episodis clàssics del Quixot des de problemàtiques contemporànies. El resultat és un univers visual poètic, imaginatiu i dinàmic, on tradició i contemporaneïtat conviuen per celebrar el teatre com un art viu.

CONTEXT HISTÒRIC I LITERARI

REFERÈNCIES AL SEGLE D'OR DE LA LITERATURA ESPANYOLA

Un Tal Quixot no és una adaptació convencional de l'obra de Cervantes, sinó una reinterpretació contemporània que utilitza l'humor, el teatre físic i el joc escènic per connectar el llegat del Segle d'Or amb les inquietuds actuals. L'espectacle recupera els valors humanistes i crítics d'aquell període per reflexionar sobre la llibertat, la justícia, la dignitat humana, la força de la imaginació i la defensa dels ideals.

Don Quixot hi apareix com una figura plenament contemporània: un inconformista que s'atreveix a somiar i a qüestionar les convencions establertes en una societat marcada pel desencant. La seva lluita contra els "gegants" del seu temps es converteix en una metàfora de la resistència davant les dificultats i les contradiccions del present.

L'obra dialoga també amb altres grans autors del Segle d'Or, com Lope de Vega, Quevedo o Calderón de la Barca. A través de l'humor, la sàtira, els personatges populars i el joc entre realitat i ficció, l'espectacle reivindica la vitalitat i la capacitat crítica del teatre popular com a espai de reflexió i transformació social.

La relació entre Don Quixot i Sanxo Pança ocupa un lloc central, convertint-se en una metàfora de la convivència i la complementarietat entre idealisme i pragmatisme. Com als antics corralles de comèdies, el públic participa activament de l'experiència teatral, fent que cada funció sigui única.

Fidel a l'esperit dels grans autors del Segle d'Or, l'espectacle utilitza l'humor com una eina de pensament crític i converteix l'univers cervantí en un mirall contemporani que ens convida a reflexionar sobre la imaginació, l'esperit crític i la necessitat de defensar els somnis i els ideals.

FITXA ARTÍSTICA

Autor i director: **Marcel Tomàs**
Intèrprets: **Toni Escribano i Marcel Tomàs**
Creació: **Marcel Tomàs i Susana Lloret**
Veu en off: **Pep Cruz**
Coreografia: **Marta Ribera**
BSO: **Carles Serras**
Fotografia: **Marcel Asso**
Il·luminació: **Gerard Canadell**
Comunicació: **Paula Vilardell**

DESCOBREIX UN TASTET DEL
MÓN DEL QUIXOT...

Mira el **Teaser**
i deixa't endur

 Fotos

MARCEL TOMÀS

Marcel Tomàs és l'ànima creativa de Cascai Teatre i el responsable d'un univers escènic singular que combina humor, teatre físic, cabaret i tradició còmica amb una mirada plenament contemporània. Actor, creador i intèrpret amb una personalitat artística inconfusible, ha desenvolupat un llenguatge propi que transforma les influències clàssiques en una proposta original, viva i profundament connectada amb el públic. La seva presència a escena destaca per la capacitat de combinar ofici, ritme, musicalitat, imaginació i improvisació, convertint cada funció en una experiència única i irrepetible.

L'humor de Marcel Tomàs és inclusiu i transversal, capaç d'arribar a públics molt diversos gràcies a les múltiples capes de lectura que ofereixen els seus espectacles. Les seves creacions permeten gaudir tant de la rialla immediata com de la reflexió crítica, a través de personatges extravagants, tendres, absurds i profundament humans. Aquest univers escènic convida l'espectador a participar d'un viatge imaginatiu que combina comicitat, emoció i pensament.

UN TAL QUIXOT - DOSSIER

Aquesta manera d'entendre el teatre ha esdevingut el segell distintiu de Cascai Teatre. La companyia ha convertit la figura de Marcel Tomàs en el motor d'una poètica escènica basada en la contemporanització de l'humor i en la recerca constant de nous llenguatges expressius. Des de la seva fundació, fa més de vint-i-cinc anys, ha creat més de vint-i-dos espectacles, majoritàriament de producció pròpia, construïts a partir de situacions quotidianes i personatges reconeixibles que, des de l'humor, posen en evidència les contradiccions de la societat actual.

La improvisació és també un element essencial del seu treball, ja que permet incorporar l'actualitat i mantenir una relació directa amb el públic. Aquesta versatilitat ha portat la companyia a actuar en nombrosos festivals, fires i circuits teatrals de Catalunya, l'Estat espanyol i diversos països d'Europa, Amèrica i el nord d'Àfrica.

Amb seu a Girona i una estreta vinculació amb el Festival Temporada Alta, Cascai Teatre ha superat les 2.000 representacions al llarg de la seva trajectòria. L'activitat de la companyia es recolza en un equip estable i una àmplia xarxa de col·laboradors que li permeten abordar projectes de formats diversos, des de petites produccions fins a espectacles de gran format amb música en directe.

QUÈ DIU LA PREMSA?

“Amb aquests ingredients resulta que Un tal Quijote és, en realitat, un divertit joc escènic, però alhora una lliçó de literatura que es desenvolupa amb la plena complicitat dels espectadors.”

— **Pablo-Ignacio de Dalmases, Catalunya
Express**

“Gran interpretació i moltes rialles, molt recomanable.”

— **Andreu Borrell**

“Sense cap mena de dubte, Marcel Tomàs és l'actor complet, qualificat i versat, l'home orquestra que no para de créixer.”

— **Assumpta Pérez, Regió 7**

“Cascai en fa una caricatura, amb el traç hàbil de l'experiència, aconseguint que el ritme de l'obra transiti per molts més paisatges dels que ni el mateix Rocinant hauria imaginat mai.”

— **Jordi Bordes, Recomana.cat**

“Un espectacle meravellós.”

— **Vado Buch**

PROPOSTA PEDAGÒGICA

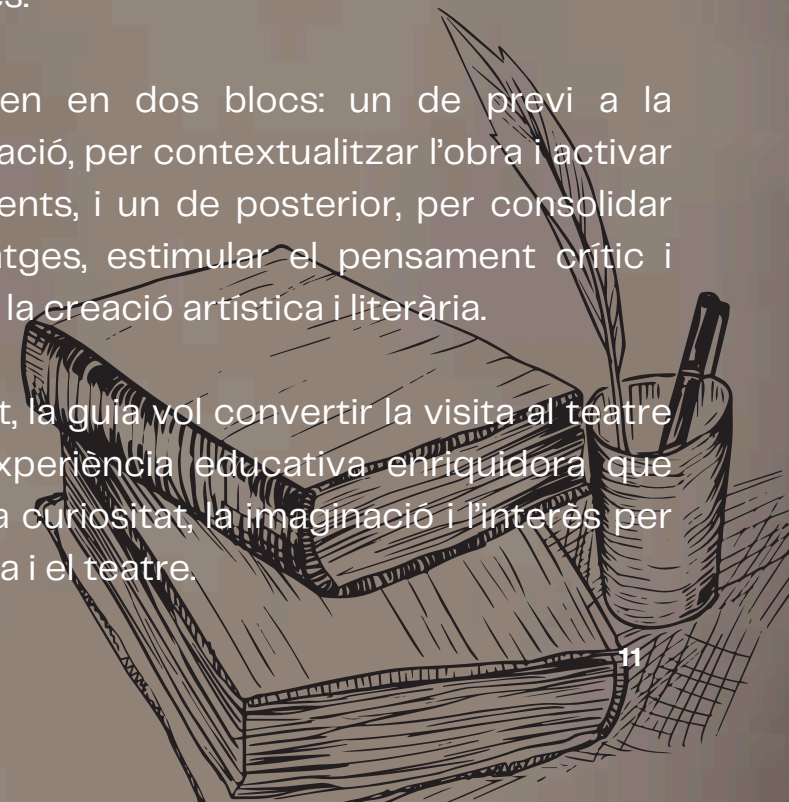
L'espectacle Un Tal Quixot és molt més que una adaptació escènica de l'obra de Cervantes. Es tracta d'una proposta teatral contemporània que, a través de l'humor, el clown, el teatre físic, la música i la participació del públic, revisita un dels grans clàssics de la literatura universal per connectar-lo amb les inquietuds i els reptes del món actual.

Amb aquesta guia pedagògica volem oferir al professorat un conjunt de recursos, activitats i propostes didàctiques que permetin aprofundir en l'experiència teatral abans i després de la funció. L'objectiu és afavorir una mirada activa i crítica sobre l'espectacle, descobrir els processos creatius que hi ha darrere de la seva construcció escènica i apropar l'alumnat a la figura de Miguel de Cervantes, al context del Segle d'Or i als grans temes universals que travessen la seva obra.

Les activitats proposades són flexibles i orientatives, pensades perquè cada docent les adapti al seu grup amb l'objectiu de fomentar aprenentatges significatius i el gaudi de les arts escèniques.

S'organitzen en dos blocs: un de previ a la representació, per contextualitzar l'obra i activar coneixements, i un de posterior, per consolidar aprenentatges, estimular el pensament crític i promoure la creació artística i literària.

En conjunt, la guia vol convertir la visita al teatre en una experiència educativa enriquidora que desperti la curiositat, la imaginació i l'interès per la literatura i el teatre.

INTERÈS PEDAGÒGIC

L'espectacle Un Tal Quixot ofereix una aproximació contemporània a l'obra de Miguel de Cervantes a través de l'humor, el teatre físic, la música, la improvisació i el clown.

La proposta estableix un diàleg entre la literatura clàssica i la realitat actual, convertint Don Quixot en una figura que qüestiona les convencions socials i defensa els seus ideals.

L'activitat permet treballar de manera interdisciplinària les àrees de Llengua Catalana i Literatura, Llengua Castellana, Arts Escèniques, Història, Filosofia i Educació en Valors.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Comunicació lingüística

L'assistència a l'espectacle i les activitats proposades afavoreixen el desenvolupament de la competència comunicativa en totes les seves dimensions. A través de l'aproximació a l'univers cervantí i de l'anàlisi dels recursos teatrals utilitzats en escena, l'alumnat treballa la comprensió i interpretació de textos literaris, tant des de la lectura com des de la seva adaptació escènica.

Les propostes de debat, col·loqui i reflexió promouen l'expressió oral, la capacitat d'argumentar opinions pròpies i d'escoltar activament les aportacions dels altres. Igualment, les activitats d'escriptura creativa, crítica teatral i comentari de text contribueixen a desenvolupar la producció escrita en diferents tipologies textuais, fomentant la creativitat, la coherència discursiva i la capacitat de construir un pensament propi.

L'anàlisi dels temes universals presents a l'obra —com la llibertat, els ideals, la bogeria o la relació entre realitat i ficció— afavoreix també el desenvolupament del pensament crític i la interpretació reflexiva de les manifestacions culturals.

Competència cultural i artística

L'espectacle constitueix una oportunitat per apropar l'alumnat a una de les obres fonamentals del patrimoni literari universal i a la figura de Miguel de Cervantes, contribuint al coneixement i valoració del llegat cultural que representa el Quixot.

Al mateix temps, permet descobrir els codis propis del llenguatge teatral contemporani, caracteritzat per la combinació de disciplines diverses com el teatre físic, el clown, la música, la improvisació, la narració i el teatre d'objectes. Aquesta aproximació facilita la comprensió dels processos de creació escènica i dels recursos expressius que utilitzen els artistes per comunicar idees, emocions i relats.

L'alumnat desenvolupa també la capacitat d'observar, interpretar i valorar les arts escèniques com a forma d'expressió cultural, tot identificant els mecanismes de la comicitat, el joc teatral i els elements propis del clown presents en la proposta artística.

Competència personal, social i d'aprendre a aprendre

Les temàtiques que travessen l'obra conviden els joves a reflexionar sobre aspectes essencials de la condició humana, com ara la construcció de la identitat, la importància dels somnis, la defensa dels ideals o la relació entre allò que imaginem i allò que vivim.

La relació entre Don Quixot i Sanxo Pança esdevé una eina privilegiada per treballar l'empatia, la comprensió de diferents punts de vista i el valor de l'amistat, la cooperació i la complementarietat entre les persones.

Les activitats creatives i col·laboratives plantejades en aquesta guia afavoreixen el treball en equip, la iniciativa personal, la capacitat de planificació i la confiança en les pròpies possibilitats expressives, contribuint al desenvolupament de l'autonomia i de l'aprenentatge significatiu.

Competència ciutadana

L'univers quixotesco ofereix nombroses oportunitats per abordar qüestions relacionades amb la convivència democràtica i els valors socials. A través de l'anàlisi dels conflictes i les aventures dels personatges, l'alumnat pot reflexionar sobre conceptes com la llibertat, la justícia, la dignitat humana, la solidaritat o la defensa dels ideals.

Les activitats de debat i reflexió permeten qüestionar estereotips, analitzar situacions d'exclusió o discriminació i valorar positivament la diversitat com a element enriquidor de la societat.

Igualment, la figura de Don Quixot es converteix en un estímul per pensar críticament sobre les convencions establertes i sobre la necessitat de mantenir una actitud activa i compromesa davant les problemàtiques del món contemporani.

D'aquesta manera, l'experiència teatral es transforma en una eina educativa que afavoreix la formació de ciutadans crítics, responsables, participatius i compromesos amb els valors democràtics i culturals.

SABERS VINCULATS AL CURRÍCULUM

Literatura

L'espectacle permet aprofundir en el coneixement de Miguel de Cervantes i del context cultural i literari en què va desenvolupar la seva obra. L'alumnat pot aproximar-se a la figura de l'autor, a la transcendència del Quixot dins la història de la literatura i al paper que aquesta novel·la ha tingut en la configuració de la narrativa moderna.

A través de la proposta escènica es treballen aspectes essencials de l'obra cervantina, com la construcció dels personatges principals, l'estructura narrativa, els recursos humorístics i els grans temes universals que travessen el relat. També s'analitza la relació entre realitat i ficció, un dels elements més innovadors de l'obra, així com la seva vigència i capacitat d'interpel·lar la societat contemporània.

Arts escèniques

La proposta ofereix una aproximació directa als llenguatges escènics contemporanis i als recursos expressius propis del teatre actual. L'alumnat pot identificar els elements bàsics del llenguatge teatral, comprendre la funció dels diferents components de la posada en escena i descobrir com es construeix una narració teatral a partir de múltiples disciplines artístiques.

L'espectacle incorpora recursos del teatre físic, el clown, la improvisació, la música i el teatre d'objectes, fet que permet analitzar diferents formes de comunicació escènica i entendre com el cos, el gest, el ritme, l'espai i els objectes esdevenen eines narratives.

A més, les activitats proposades faciliten la comprensió dels processos de creació d'un espectacle teatral, des de la idea inicial fins a la representació davant del públic, tot valorant la tasca artística i tècnica que intervé en qualsevol producció escènica.

Història i cultura

L'obra constitueix una oportunitat per contextualitzar el Segle d'Or espanyol com un dels períodes de màxima esplendor cultural i literària de la història europea. L'alumnat pot conèixer les característiques socials, polítiques i culturals de l'època i entendre la influència que aquest context va tenir en la producció artística de Cervantes i d'altres autors contemporanis.

També es treballa l'evolució del teatre occidental, des dels seus orígens fins a les formes escèniques actuals, afavorint una comprensió global de les arts escèniques com a patrimoni cultural viu i en constant transformació.

OBJECTIUS D'APRENENTATGE

A través de les activitats proposades i de l'assistència a l'espectacle, es pretén que l'alumnat sigui capaç de:

- Conèixer la figura de Miguel de Cervantes, la seva trajectòria vital i la importància de la seva obra dins la literatura universal.
- Comprendre el context històric, social i cultural del Segle d'Or i identificar-ne les principals característiques artístiques i literàries.
- Reconèixer l'estructura bàsica, els personatges principals i les temàtiques fonamentals del Quixot, valorant-ne la vigència i la universalitat.
- Identificar i analitzar temes com la llibertat, l'amistat, els somnis, el fracàs, la bogeria, la imaginació, la justícia i la defensa dels ideals, establint relacions amb la realitat actual.
- Comprendre els mecanismes de l'humor i de la comicitat presents en l'espectacle, així com la funció crítica i reflexiva que poden exercir.
- Reconèixer els principals recursos expressius del teatre contemporani i valorar la combinació de diferents llenguatges escènics en la construcció d'una proposta artística.
- Desenvolupar la capacitat d'observació, interpretació i anàlisi crítica davant d'una obra teatral.
- Expressar opinions i valoracions argumentades, tant oralment com per escrit, sobre els continguts, els personatges i els recursos escènics de l'espectacle.
- Participar activament en processos de creació individual i col·lectiva, utilitzant diferents formes d'expressió artística i literària.
- Fomentar actituds de respecte, escolta, cooperació i sensibilitat cultural, valorant les arts escèniques com una eina de coneixement, comunicació i transformació social.

ACTIVITATS PRÈVIES A LA FUNCIÓ

Les activitats prèvies tenen com a finalitat activar els coneixements previs de l'alumnat, contextualitzar l'obra i generar expectatives envers l'experiència teatral. Es tracta de propostes que permeten aproximar-se als continguts literaris, històrics i escènics que apareixen a Un Tal Quixot, afavorint una actitud activa i participativa abans de l'assistència a la representació.

ACTIVITAT 1. QUI ERA CERVANTES?

Objectiu

Conèixer la figura de Miguel de Cervantes, el context històric en què va viure i la importància de la seva obra dins la literatura universal.

Desenvolupament

Organitzeu la classe en petits grups de treball. Cada grup haurà d'investigar un aspecte concret relacionat amb Cervantes:

- La seva biografia i els episodis més destacats de la seva vida.
- El context històric i cultural del Segle d'Or espanyol.
- Les principals obres de l'autor.
- La importància del Quixot en la història de la literatura i els motius pels quals és considerada la primera novel·la moderna.

Es recomana utilitzar fonts diverses (llibres, biblioteques digitals, vídeos documentals o pàgines web especialitzades) i contrastar la informació obtinguda.

Producte final

Cada grup elaborarà una presentació oral, una infografia o un pòster visual que compartirà amb la resta de companys. Entre tots es construirà una visió global de l'autor i del seu llegat.

Competències treballades

- Comunicació lingüística.
- Competència cultural i artística.
- Competència digital.
- Treball cooperatiu.

ACTIVITAT 2. QUIXOTS DEL SEGLE XXI

Objectiu

Reflexionar sobre la vigència dels ideals quixotescos i establir connexions entre l'obra de Cervantes i la societat actual.

Desenvolupament

A partir de la figura de Don Quixot com a personatge que lluita pels seus ideals malgrat les dificultats, es proposa un debat a l'aula sobre les qüestions següents:

- Què significa ser idealista avui?
- És positiu perseguir els propis somnis encara que semblin impossibles?
- Encara existeixen persones que lluiten contra "gegants" impossibles?
- Quins són els "molins de vent" del nostre temps?
- Coneixeu persones o col·lectius que treballin per canviar el món?

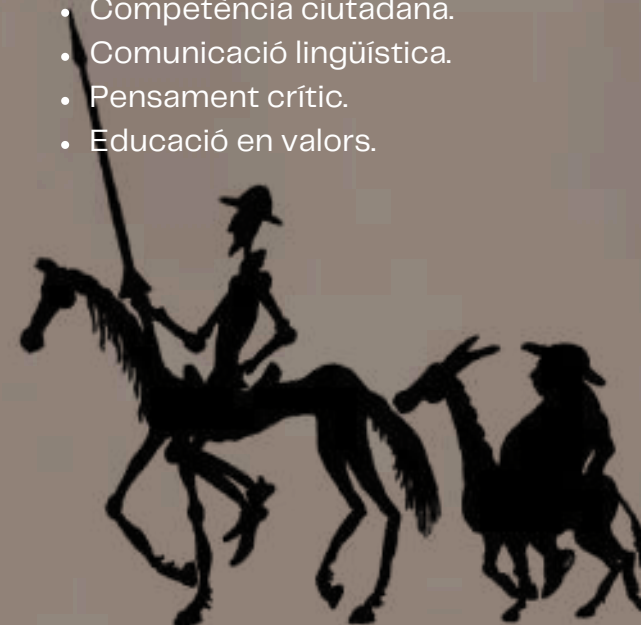
El professorat pot introduir exemples relacionats amb la defensa del medi ambient, els drets humans, la igualtat de gènere, la inclusió social o altres causes contemporànies.

Proposta complementària

Cada alumne pot escriure breument quin seria el seu "gegant" particular i quines eines utilitzaria per afrontar-lo.

Competències treballades

- Competència ciutadana.
- Comunicació lingüística.
- Pensament crític.
- Educació en valors.

ACTIVITAT 3. TALLER DE CLOWN

Objectiu

Descobrir alguns dels principis bàsics del llenguatge del clown i experimentar amb les eines de la comicitat presents a l'espectacle.

Desenvolupament

Mitjançant jocs teatrals senzills, l'alumnat experimentarà alguns dels recursos que utilitzen els actors còmics:

L'error com a motor humorístic

Es proposen situacions quotidianes en què alguna cosa surt malament. Els participants han de reaccionar exagerant les emocions i transformant l'error en una oportunitat de joc.

La relació amb el públic

Els alumnes treballaran el contacte visual, l'escolta i la complicitat amb els espectadors. Es poden fer exercicis breus on una acció només adquireixi sentit quan es comparteix amb la resta del grup.

El joc corporal

Mitjançant desplaçaments, gestos i moviments exagerats, es treballarà l'expressivitat corporal sense necessitat de paraules.

La improvisació

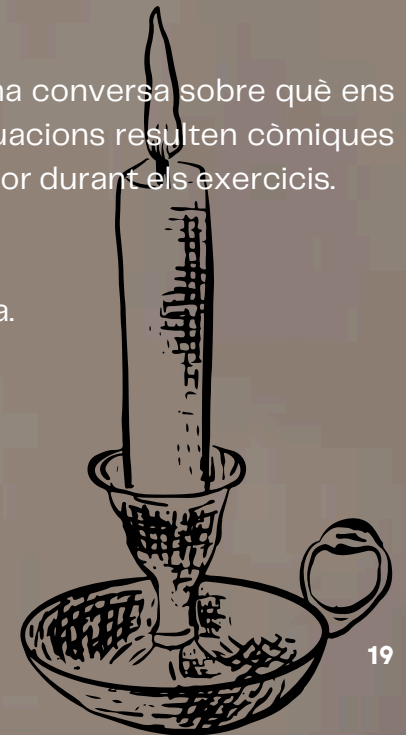
A partir de situacions inesperades, els participants hauran de construir petites escenes sense preparació prèvia, acceptant les propostes dels companys i desenvolupant-les creativament.

Posada en comú

Al final de la sessió es pot obrir una conversa sobre què ens fa riure, per què determinades situacions resulten còmiques i quins elements han funcionat millor durant els exercicis.

Competències treballades

- Competència cultural i artística.
- Expressió corporal.
- Competència personal i social.
- Creativitat i iniciativa.

ACTIVITAT 4. CARTOGRAFIA DELS PERSONATGES

Objectiu

Analitzar els personatges principals de l'univers quixotesco i interpretar-ne el valor simbòlic.

Desenvolupament

Per grups, els alumnes elaboraran una fitxa o mapa conceptual d'un dels personatges principals:

- Don Quixot.
- Sanxo Pança.
- Dulcinea del Toboso.
- Rocinant.

Per a cada personatge hauran de respondre preguntes com:

- Qui és?
- Quina funció té dins la història?
- Quines característiques el defineixen?
- Quins valors representa?
- Quines relacions manté amb la resta de personatges?

A continuació, es plantejarà una reflexió col·lectiva sobre el significat actual d'aquests personatges.

Preguntes orientatives

- Qui seria avui un Don Quixot?
- Quin paper juga Sanxo Pança en qualsevol grup humà?
- Existeixen encara ideals com els que simbolitza Dulcinea?
- Què representa Rocinant més enllà de ser un cavall?

Activitat complementària

Crear una versió contemporània dels personatges: com vestirien, quina feina tindrien, quines preocupacions o somnis els mourien avui.

Competències treballades

- Comprensió lectora.
- Pensament simbòlic i interpretatiu.
- Competència cultural i artística.
- Creativitat i expressió oral.

ACTIVITATS POSTERIOR A LA FUNCIO

Les activitats posteriors tenen com a objectiu consolidar els aprenentatges adquirits durant l'experiència teatral, afavorir la reflexió crítica sobre els continguts de l'obra i estimular la creativitat de l'alumnat. A través de la conversa, l'anàlisi i la creació artística, es pretén aprofundir en les temàtiques que planteja Un Tal Quixot i establir ponts entre l'univers cervantí i la realitat contemporània.

ACTIVITAT 1. CRÍTICA TEATRAL

Objectiu

Desenvolupar la capacitat d'observació, anàlisi i valoració crítica d'un espectacle teatral.

Desenvolupament

Després de la representació, els alumnes redactaran una crítica teatral seguint l'estructura habitual utilitzada pels mitjans especialitzats. Prèviament es poden consultar exemples de crítiques publicades a diaris o revistes culturals per identificar-ne les característiques principals.

La crítica haurà d'incloure:

Fitxa tècnica

- Títol de l'espectacle.
- Companyia.
- Autoria i direcció.
- Intèrprets.
- Espai escènic i data de la representació.

Resum argumental

Explicació breu de l'argument sense revelar elements essencials que puguin desvetllar completament la trama.

Valoració artística

Anàlisi dels diferents aspectes de l'espectacle:

- Interpretació dels actors.
- Escenografia i vestuari.
- Il·luminació i música.
- Recursos humorístics.
- Relació amb el públic.
- Adaptació de l'univers cervantí.

Opinió personal

Reflexió argumentada sobre l'experiència viscuda:

- Què ha agradat més?
- Què ha sorprès?
- Quins aspectes es podrien millorar?
- Quines idees o emocions ha generat l'espectacle?

Posada en comú

Es poden llegir algunes de les crítiques a l'aula i comparar diferents punts de vista.

Competències treballades

- Comunicació lingüística.
- Pensament crític.
- Competència cultural i artística.

ACTIVITAT 2. DEBAT FILOSÒFIC

Objectiu

Reflexionar sobre els grans temes que planteja l'obra i relacionar-los amb experiències i situacions actuals.

Punt de partida

Es proposa iniciar el debat amb la frase:

"El Quixot era un boig a qui finalment tothom va acabar donant la raó."

A partir d'aquesta afirmació, es poden plantejar les següents qüestions:

- Era realment boig o era una persona avançada al seu temps?
- Què diferencia un visionari d'un boig?
- És positiu pensar de manera diferent a la majoria?
- Cal adaptar-se sempre a les normes establertes?
- Quina relació existeix entre imaginació i realitat?
- Els somnis poden transformar el món?
- És possible canviar la realitat sense imaginar alternatives?

Metodologia

El debat es pot desenvolupar en gran grup o mitjançant la tècnica del dilema moral, on els alumnes han de posicionar-se i defensar arguments a favor o en contra de les diferents qüestions plantejades.

Activitat complementària

Es pot demanar a cada alumne que escrigui una breu reflexió personal sobre una situació en què hagi defensat una idea diferent de la majoria o hagi lluitat per un objectiu difícil.

Competències treballades

- Competència ciutadana.
- Pensament crític.
- Expressió oral.
- Educació en valors.

ACTIVITAT 3. CREACIÓ LITERÀRIA

Objectiu

Estimular la creativitat i aplicar els coneixements adquirits sobre els personatges i les temàtiques del Quixot.

Desenvolupament

Per parelles o petits grups, l'alumnat inventarà una nova aventura protagonitzada per Don Quixot i Sanxo Pança en el segle XXI.

Els personatges apareixen sobtadament en el nostre temps i han d'afrontar nous reptes i situacions contemporànies.

Es poden utilitzar temes com:

- Les xarxes socials i els influencers.
- La intel·ligència artificial.
- El canvi climàtic.
- El consumisme.
- Els videojocs.
- La desinformació.
- La mobilitat sostenible.
- Els avenços tecnològics.

Orientacions

La narració hauria de mantenir alguns elements característics de l'obra original:

- La mirada idealista de Don Quixot.
- El pragmatisme de Sanxo Pança.
- Situacions humorístiques derivades de la confusió entre realitat i imaginació.
- Una reflexió final sobre algun aspecte de la societat actual.

Presentació

Els textos es poden llegir en veu alta, publicar en un blog d'aula o convertir-se en petites dramatitzacions.

Competències treballades

- Expressió escrita.
- Creativitat.
- Competència cultural i artística.
- Treball cooperatiu.

ACTIVITAT 4. TEATRE D'OBJECTES

Objectiu

Experimentar amb els recursos del teatre d'objectes i comprendre com els elements materials poden convertir-se en protagonistes d'una narració escènica.

Desenvolupament

Inspirant-se en la proposta visual de Un Tal Quixot, els alumnes crearan una breu escena utilitzant objectes quotidians, joguines, figures, materials reciclats o petites construccions elaborades per ells mateixos.

La finalitat és representar algun episodi conegut de l'obra o inventar-ne un de nou utilitzant els objectes com a personatges.

Es poden representar, per exemple:

- La lluita contra els molins de vent.
- L'armament de Don Quixot com a cavaller.
- Una aventura inventada pels alumnes.
- Una versió contemporània dels personatges.

Fases de treball

1. Selecció dels personatges i de l'escena.
2. Elecció dels objectes que els representaran.
3. Elaboració d'un petit guió.
4. Assaig de la manipulació dels objectes.
5. Representació davant la resta de companys.

Proposta ampliada

Es pot enregistrar la representació amb un dispositiu mòbil i projectar-la simultàniament, reproduint el recurs escènic utilitzat a l'espectacle per mostrar les escenes en miniatura.

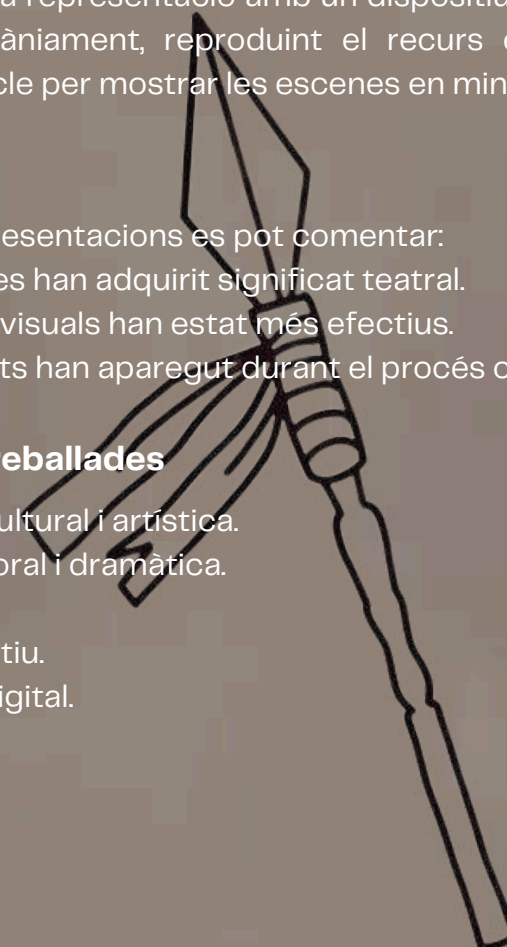
Reflexió final

Després de les representacions es pot comentar:

- Com els objectes han adquirit significat teatral.
- Quins recursos visuals han estat més efectius.
- Quines dificultats han aparegut durant el procés creatiu.

Competències treballades

- Competència cultural i artística.
- Expressió corporal i dramàtica.
- Creativitat.
- Treball cooperatiu.
- Competència digital.

SITUACIONS D'APRENTATGE

Les situacions d'aprenentatge que es presenten a continuació permeten integrar els continguts literaris, artístics i culturals treballats al llarg de la proposta pedagògica en un repte competencial significatiu. A partir de l'experiència teatral i de la reflexió sobre l'univers quixotesch, l'alumnat haurà de mobilitzar coneixements, habilitats i actituds per donar resposta a una situació propera a la realitat.

ESO

Títol: Contra quins gegants lluitem avui?

Context

Don Quixot lluitava contra allò que considerava injust o amenaçador, encara que sovint la realitat fos diferent de la que ell imaginava. Avui dia continuem convivint amb reptes socials, ambientals i culturals que afecten les nostres vides i el nostre entorn.

Repte

Identificar una problemàtica social actual i crear una campanya artística de sensibilització inspirada en la figura del Quixot i en la seva voluntat de transformar el món.

Algunes temàtiques possibles poden ser:

- El canvi climàtic.
- L'assetjament escolar.
- Les desigualtats socials.
- La discriminació.
- La pobresa energètica.
- L'ús responsable de les xarxes socials.
- La salut mental.
- La protecció del patrimoni cultural.

Producte final

L'alumnat podrà escollir entre diferents formats:

- Cartell o campanya gràfica.
- Vídeo de sensibilització.
- Podcast.
- Representació teatral breu.
- Performance artística.
- Exposició multimèdia.

Competències implicades

- Comunicació lingüística.
- Competència cultural i artística.
- Competència ciutadana.
- Competència digital.
- Competència personal i social.

Objectius

- Relacionar els valors del Quixot amb problemàtiques contemporànies.
- Desenvolupar la creativitat i l'expressió artística.
- Fomentar la consciència social i la participació ciutadana.
- Aprendre a comunicar missatges de manera efectiva.

BATXILLERAT

Títol: La vigència del Quixot

Context

Més de quatre-cents anys després de la seva publicació, el Quixot continua generant preguntes i reflexions sobre la llibertat, els ideals, la imaginació, la justícia i la relació entre realitat i ficció. La seva capacitat d'interpell·lar lectors i espectadors de diferents èpoques explica que sigui considerada una de les obres fonamentals de la literatura universal.

Repte

Analitzar la vigència dels ideals quixotescos en la societat contemporània i elaborar una producció pròpia que estableixi un diàleg entre l'obra de Cervantes i els reptes del segle XXI.

Producte final

L'alumnat podrà optar per una de les següents modalitats:

- Assaig argumentatiu.
- Article d'opinió.
- Conferència o presentació oral.
- Peça teatral breu.
- Monòleg dramàtic.
- Creació audiovisual.

La producció haurà d'incorporar referències a l'obra original i establir connexions amb qüestions actuals com ara:

- La construcció de la identitat.
- El poder de la imaginació.
- Els límits entre realitat i ficció.
- Els moviments socials contemporanis.
- La defensa dels drets humans.
- El paper de la cultura en la transformació social.

Objectius

- Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i argumentació.
- Relacionar textos clàssics amb la realitat contemporània.
- Elaborar discursos crítics i ben fonamentats.
- Utilitzar diferents llenguatges expressius per comunicar idees complexes.

Competències implicades

- Comunicació lingüística.
- Competència cultural i artística.
- Competència ciutadana.
- Pensament crític.
- Competència personal i social.

INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

L'avaluació de les activitats proposades tindrà un caràcter formatiu i competencial, posant l'accent tant en el procés d'aprenentatge com en els productes finals elaborats per l'alumnat. Es recomana combinar diferents instruments que permetin valorar la participació, la reflexió, la creativitat i la capacitat de treballar de manera autònoma i cooperativa.

Evidència d'aprenentatge	Instrument d'avaluació
Participació en debats i col·loquis	Rúbrica d'expressió oral i argumentació
Exposicions orals i presentacions	Escala d'observació
Crítica teatral i activitats d'expressió	Rúbrica d'expressió escrita
Produccions artístiques i creatives	Portafolis d'aprenentatge
Treball cooperatiu i participació en grup	Coavaluació i observació docent
Reflexions personals i autoavaluacions	Diari d'aprenentatge o full d'autoavaluació

Aquests instruments permeten obtenir evidències diverses del progrés de l'alumnat i afavorir una avaluació coherent amb els principis del treball competencial, promovent la reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge i la millora contínua.

VALORS EDUCATIUS DE L'ESPECTACLE

L'espectacle va més enllà de la revisió del clàssic de Cervantes i es converteix en una proposta educativa que treballa valors fonamentals per a la formació personal, cultural i ciutadana de l'alumnat.

Un dels eixos principals és la llibertat de pensament, representada per Don Quixot com a símbol de la capacitat d'imaginar altres realitats, qüestionar allò establert i desenvolupar una mirada pròpia davant el món. En aquesta línia, l'obra també impulsa l'esperit crític, utilitzant l'humor i la sàtira per fer reflexionar sobre les convencions socials, les contradiccions del present i el paper de l'individu dins la societat.

La imaginació és un altre valor central, entesa no com una evasió de la realitat, sinó com una eina per comprendre-la millor i generar noves idees, relats i solucions creatives. Al mateix temps, l'espectacle reivindica la importància dels ideals i la perseverança, mostrant un Quixot que, malgrat les dificultats, manté les seves conviccions i convida a reflexionar sobre el compromís personal i social.

La relació entre Don Quixot i Sanxo Pança permet treballar l'amistat, el diàleg i la complementarietat, posant en valor la convivència entre punts de vista diferents. Així mateix, l'obra promou el respecte a la diferència i la inclusió, mostrant com allò que inicialment pot semblar estrany o fora de norma pot aportar una mirada valuosa i enriquidora.

Finalment, Un Tal Quixot defensa la participació cultural activa, entenent el teatre com una experiència compartida de coneixement, emoció i reflexió. En conjunt, la proposta es converteix en una eina pedagògica transversal que connecta literatura, arts escèniques i educació en valors, i reafirma la vigència del Quixot com a personatge universal que ens convida a pensar, imaginar i viure amb llibertat.

